

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

ΤΟΥ Κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

Ο ΘΩΜΑΣ

Ήταν αδύνατον να το πιστέψω ο ένοχοξότατος Κόιτας Τηγανήτας, έπιλοχίας τών ενδόνων, ότι η φοδοπάρεος και σάν φρέσκο μύλο στρογγυλή και δροσερή Μαρούλια, της ζωής του ο σκοπός, και της ψυχής του το πλήρωμα κι' η χαρά, τον άπαιτούσε, φεύγοντα τη νύχτα χωριά από το σπίτι του πατέρα της και πηγαίνοντας σ' ένα χάλιασμα, όπου την περιμένε ο κ. Σπυριγιάννος, γραμματέας της Κοινότητος, πρώτης ύφεστερος στην εκκλησία και δάσκαλος στο χωριό τριτοβάθμιο.

"Όλη άνθη, όλη φως!..."

Και έβγαλε μόν μιά μέρα ως φρουράν εκεί παρ' το κρείσσον τόν ύποδεκανέα Μητρούλια, με τη ρητή και αυστηρή διαταγή, όπως παραμονέψει και άποκαλύψει «τι τικτένεται», αλλά ο Μητρούλιας είχε ένα σπουδαίο έλλάττωμα, Ήταν άπιαράς και έτσι τόν πήρε ο άπνος και δέν κίησε μεξέδ, δέν έννοικσε δηλαδή τί γίνεται.

Κατόπιν αυτού άπεφάσισε να πάει και να κοιμηθεί ο ίδιος ο Τηγανήτας, σ' έναν χαλασμένο σταβλό. Κατά τις πληροφορίες, η Μαρούλια έδρανε τη νύχτα, με τα νυχτάκι της, και δροσερή σάν μαρούλια πλυμένο και καθαρισμένο.—Όχ Θεέ μου, ιστορείς κανείς να τρελλαθεί και άν την μανταστει μονάχα!—πληρούσε και χτυπούσε με πετραδάκια συνθηματικά, στο χωριό λιμνίτικο του δασκάλου, γραφέως, πρώτου και ευτυχιωμένου έρωστού.

Και τότε ηρθόσε αυτός από το παράθυρο, σάν αγνώστου, και έτρεξε ως βάγια του παλιού χωριού, και άχ, Θεέ μου, τι γινόταν πειά στο χάλιασμα μέσα στη σιωπή, στο σκοτάδι και στην άφροιστισμένη της νύχτας σγαλιά!...

Στην άρχή ο έπιλοχίας Τηγανήτας δέν το πιστέυει.—Αδύνατον! έλεγε και ξανάλεγε.—Και όμως την είδαν άνθρωποι με τα μάτια τους! τόν πληροφορούσαν.—'Αν γυρίσανε γυροβουλιά τα άστρα, τότε θα τού πιστέψουν κι' εγώ! άπαντούσε.

Και δέν έγύρισαν μόν γυροβουλιά τα άστρα, έγύμισαν όμως η φωνή του φρεσού του, όταν ένα μοσχαρισμένο δειλινό είδε τη Μαρούλια του να πετάει ένα γαρύφαλο, κομπά και δειλά, από το παράθυρο στον κ. Σπυριγιάννο.

Ήλλά και πάλιν, μετά «ώρμιον σέξην», δέν θέλησε να το πιστέψω.—Θά ήτανε τυχαίον! είπε, Ήάν δέν θέσου τούν δάκτυλόν μου εις τούν τύπον τούν ήλιου, δέν θα πιστέψω!...

Ήλλά δέν το πιστέψε ούτε όταν άκουσε μιά ήμερα τόν Σπυριγιάννο να περνά κάτω από το μάγον και άνοιγον καρδιές, όταν άνοιγε, και κλείνον Παραδείσοις, όταν έβλεπε, παράθυρο της και να τραγουδάει:

Τι θέλεις τó τραντάφυλλο, τραντάφυλλο έχεις μάγουλο, και τó γαρύφαλάκ, γαρύφαλο, χειλάκι.

Ήταν ο άπνος Θωμάς, της... άπιστίας!

Ήταν δέν θέσου τούν δάκτυλόν μου εις τούν τύπον τούν ήλιου!...

Ήχος να φωνάζη και να διαμαρτύρεται, αλλά ο επί κεφαλής της ασφάλειας, έπιλοχίας Τηγανήτας, τούς έλεγε άτάκατος:—'Η ασφάλεια τηρείται κι' αυτοδύνατως!

—Δηλαδή;—Δηλαδή άγρυπνησάει κι' εσείς, λιγάκι, παρ' τα κοιτάσει σας! Τι να σας κάνει κι' η στρατιωτική άστυνομία; Οι άνδρες εινε τρεις κι' τα κοιτάσει σας ίσατόν τρέντα δειλά! Δέν θα γίνει 'Αστυνομία πολιόρκιατος η' Ασφάλεια.

Και έφυγε ευχαριστισμένος, ύστερα από την λουπή και διπλωματική του αυτή σύσταση, γιατί έτσι θα άγρυπνούσαν και της Μαρούλιας ο γυνείς και θα παραφύλαγαν και θα πύαναν σπών θρασύν βεβαιών Σπυριγιάννον, τόν αδιακίβεύοντα του χωριού την η-δικιά.

Ουδέποτε ίσως στά χρονικά, κλεφτοκοττάδες σε πόλεις η χωριά, έβγαν τόσο σωμαθείς από την... άστυνομία.

—Ού Θεός τούς έστειλε!...

Παρ' όλα όμως ταύτα, η πληροφορίες έφταναν, η μιά πύκο στην άλλη, διαφάρετες στον έπιλοχία:—'Ο Σπυριγιάννος ηρθάει το παράθυρό του και τόν τούχο της Μαρούλιας ταυτικότερα!...

Συγχρόνως και η καταγγελίες ήσαν δειλά:—'Ο κ. Σπυριγιάννος φρεστές:—Κοιτάει κόττα για κόττα να μη μείνη στο κοιτάει του Μιχαήλου, του πατέρα της Μαρούλιας!

Κι' ο έπιλοχίας βλέποντας πειά ότι η καυτοδύναμος ασφάλεια ούτε το κακό τών ποτοκλεγκτάδων σταματάει, ούτε τη Μαρούλια σώζει από έρωτα άνόσων, άποφάσισε να επέμβη πλέον μοναχός του.

Και μόλις νύχτωσε και κοιμήθηκε το χωριό, μέσα στη σιωπή και τη γαλήνη του, σάν έβλεπε και το τελευταίο του παράθυρο και έδωκε και το στενό λιχνάρι, ο Κόιτας ο Τηγανήτας, μεταμφιεσμένος με τα ρούχα της σπιτοκοκκορής του, για να μη τόν γνωρίσουνε, έγλύστρησε κοντά στο σπίτι της Μαρούλιας, άκολούθησε το δρόμο τών έρωτευμένων, έπήδησε το φράχτη του σπιτού της λατρευτής του και έμπηξε μέσα στο κρείπιο.

Τη στιγμή όμως όπου ζήτησε την πιο σκοτεινή γωνία για να κοιμηθεί και να παραφύλαξη, τέσσερα χέρια πύσανε άπάνω του και μιά γοητή φωνή άκούστηκε:—'Εα τέλους, τόν πύσαμε!

Ήταν ο πατέρας της Μαρούλιας και ο θεός της, οι όποιοι είχαν άκολούθησει τη συμβουλή του Τηγανήτα και παραφύλαγαν για να πύσουνε τόν κλέφτη τών πονηριών.—Μαρούλια, άναψε τó φως και φέρο να δούμε το μούτρο που κοιτά για κόττα δέν μάζ άφρησε!...

Και κατέφρασε η Μαρούλια καταπλημμυρισμένη από φως, ως Θεός της 'Αναστάσεως, με τó πονηρισάκι, καθώς σηκώθηκε από τόν ήπνο της και μ' άδεις τις κροστές του σώματός της στρογγυλότητες, λεικές σάν τó φως και ρόδινης από της νύχτας την ψυχρότητα.

—Θεέ μου τι τήνε φινιάς τη γή και δέν τη κάνεις σάση!... Ομακώθηκε ο Τηγανήτας σάν την είδε ήμψημη και φροτεινή, σάν όνειρο και σάν θεοειπιπτον, να καταβαίνει από ψηλά, από την Ήλληνη τη σάλα, με τις περιλοκωάδες, τις κληματαριές και τα γαρύφαλα, όλη άνθη, όλη φως!...

Κι' αυτός;... Αυτός χαντακωμένος εις τα τάρταρα της κατασλήνης, κρατούμενος ως κοινός και πρόστυχος κλεφτοκοττάς, έπ' ατμόφωρο μάλιστα σιλλληθείς από έκείνον που για πεθερό του έχόζονε!...

Θεέ μου, συνέβη άλλοτε τίποτε τέτοιο στη γή!... Τι εινε αυτό, έπιλοχίας άνθρωπος εσύ!... Και δέν μάζ ζητούσεσ δόες κόττες ήθελες να σου τις δούσουμε! τού ειπε ο πατέρας της Μαρούλιας. Μά δέν ήθελε κόττες ο φτωχός, αλλά τη λαχταριστή, και δροσερή, και Μεταμφιεσμένος με τα ρούχα κοκκίνισσαν από ντροπή, πουλάδα, που χα της σπιτοκοκκορής του

—Ού Θεός τούς έστειλε!...

Παρ' όλα όμως ταύτα, η πληροφορίες έφταναν, η μιά πύκο στην άλλη, διαφάρετες στον έπιλοχία:—'Ο Σπυριγιάννος ηρθάει το παράθυρό του και τόν τούχο της Μαρούλιας ταυτικότερα!...

Συγχρόνως και η καταγγελίες ήσαν δειλά:—'Ο κ. Σπυριγιάννος φρεστές:—Κοιτάει κόττα για κόττα να μη μείνη στο κοιτάει του Μιχαήλου, του πατέρα της Μαρούλιας!

Κι' ο έπιλοχίας βλέποντας πειά ότι η καυτοδύναμος ασφάλεια ούτε το κακό τών ποτοκλεγκτάδων σταματάει, ούτε τη Μαρούλια σώζει από έρωτα άνόσων, άποφάσισε να επέμβη πλέον μοναχός του.

Και μόλις νύχτωσε και κοιμήθηκε το χωριό, μέσα στη σιωπή και τη γαλήνη του, σάν έβλεπε και το τελευταίο του παράθυρο και έδωκε και το στενό λιχνάρι, ο Κόιτας ο Τηγανήτας, μεταμφιεσμένος με τα ρούχα της σπιτοκοκκορής του, για να μη τόν γνωρίσουνε, έγλύστρησε κοντά στο σπίτι της Μαρούλιας, άκολούθησε το δρόμο τών έρωτευμένων, έπήδησε το φράχτη του σπιτού της λατρευτής του και έμπηξε μέσα στο κρείπιο.

Τη στιγμή όμως όπου ζήτησε την πιο σκοτεινή γωνία για να κοιμηθεί και να παραφύλαξη, τέσσερα χέρια πύσανε άπάνω του και μιά γοητή φωνή άκούστηκε:—'Εα τέλους, τόν πύσαμε!

Ήταν ο πατέρας της Μαρούλιας και ο θεός της, οι όποιοι είχαν άκολούθησει τη συμβουλή του Τηγανήτα και παραφύλαγαν για να πύσουνε τόν κλέφτη τών πονηριών.—Μαρούλια, άναψε τó φως και φέρο να δούμε το μούτρο που κοιτά για κόττα δέν μάζ άφρησε!...

Και κατέφρασε η Μαρούλια καταπλημμυρισμένη από φως, ως Θεός της 'Αναστάσεως, με τó πονηρισάκι, καθώς σηκώθηκε από τόν ήπνο της και μ' άδεις τις κροστές του σώματός της στρογγυλότητες, λεικές σάν τó φως και ρόδινης από της νύχτας την ψυχρότητα.

—Θεέ μου τι τήνε φινιάς τη γή και δέν τη κάνεις σάση!... Ομακώθηκε ο Τηγανήτας σάν την είδε ήμψημη και φροτεινή, σάν όνειρο και σάν θεοειπιπτον, να καταβαίνει από ψηλά, από την Ήλληνη τη σάλα, με τις περιλοκωάδες, τις κληματαριές και τα γαρύφαλα, όλη άνθη, όλη φως!...

Κι' αυτός;... Αυτός χαντακωμένος εις τα τάρταρα της κατασλήνης, κρατούμενος ως κοινός και πρόστυχος κλεφτοκοττάς, έπ' ατμόφωρο μάλιστα σιλλληθείς από έκείνον που για πεθερό του έχόζονε!...

Θεέ μου, συνέβη άλλοτε τίποτε τέτοιο στη γή!... Τι εινε αυτό, έπιλοχίας άνθρωπος εσύ!... Και δέν μάζ ζητούσεσ δόες κόττες ήθελες να σου τις δούσουμε! τού ειπε ο πατέρας της Μαρούλιας. Μά δέν ήθελε κόττες ο φτωχός, αλλά τη λαχταριστή, και δροσερή, και Μεταμφιεσμένος με τα ρούχα κοκκίνισσαν από ντροπή, πουλάδα, που χα της σπιτοκοκκορής του

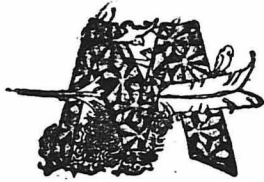

—Θεέ μου τι τήνε φινιάς τη γή και δέν τη κάνεις σάση!... Ομακώθηκε ο Τηγανήτας σάν την είδε ήμψημη και φροτεινή, σάν όνειρο και σάν θεοειπιπτον, να καταβαίνει από ψηλά, από την Ήλληνη τη σάλα, με τις περιλοκωάδες, τις κληματαριές και τα γαρύφαλα, όλη άνθη, όλη φως!...

Κι' αυτός;... Αυτός χαντακωμένος εις τα τάρταρα της κατασλήνης, κρατούμενος ως κοινός και πρόστυχος κλεφτοκοττάς, έπ' ατμόφωρο μάλιστα σιλλληθείς από έκείνον που για πεθερό του έχόζονε!...

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ

Η ΣΟΦΙΑ ΤΟΥ ΠΑΠΑ

ΙΑ φορά ζούσαν σ' ένα χωριό δύο πολύ αγαπημένοι κοιμητάροι, που ο ένας ήταν παπάζ κι' ο άλλος λαϊός. Ο λαϊός είχε μεγάλη οικογένεια, πολλά παιδιά και λίγα έσοδα και γι' αυτό παραζάλεσε μιά μέρα τόν κοιμητάρο του τόν παπά, που ήταν άσημος, να πάρη ένα από τὰ παιδιά του για ύπνησθαι, έστο και γιά τὸ φρονιά μονάχα.

—Μετά χαράς, εὐλογημένη μου, ἀπάντησε ὁ παπάς. Φέρε μου τὸ πρώτο σου παιδί, πού εἶνε λιγιά ξεβγαλμένο και μπορεί να μου κάνει δουλειές, κι' ἐγὼ θὰ τὸ γὰν σαν παιδί μου. Ἄν ἔχει μάλιστα μωλό, θὰ τὸ μάθω και γραμμάτια, θὰ τὸ κάνω ἀναγνώστη και — πού ξέρεις; — καμιά μέρα μπορεί νὰ τ' ἀφίσω και σὸ πόδι μου.

Ὁ φτωχὸς ὁ χωρικός ἄκουσε μὲ πολλή ἀνακούφιση τὴν ἀπόφασιν αὐτὴ τοῦ παπά και δὲν ἤξερε πῶς νὰ τόν εὐχαριστήσῃ.

Ἐξέινε τις ἡμέρες ὅμως εἶχε ἔσθει σὸ χωριό ἀπὸ τὴ μαζωνιή πῶλιν δὲν ζούσε, χρόνια τώρα, καλὰ ἀποκαταστημένος, ὁ ἀδελφός τοῦ χωρικοῦ. Εἶχε πονέσει τοὺς δικούς του και ἤσθε νὰ τοὺς δῆ. Σάν εἶδε ἀπὸ κοντὰ τὴ φτώχεια τοῦ οικογενειάρχου ἀδελφοῦ του, τοῦ ἀγόρασε ἕνα ἀμπέλι και μερικὰ χωράκια γιά νὰ τόν ἀνακουφίσῃ μὲ τὸ εἰσοδήματά του και τοῦ ὑποσχέθηκε νὰ πάρη στήν πῶλιν μωλό του τὸ μεγαλύτερο ἀνήμη του, νὰ τὸ μάθῃ γραμμάτια και νὰ τὸ βάλῃ σὲ δουλειά.

Ὁ οικογενειάρχης ὅμως βρόδθηκε σὲ πολλὴ δύσκολη θέσιν, γιὰτι φρόδταν μὴπως αὐτὸ κακοφανόταν στὸν κοιμητάρο του τόν παπά.

Ὁ παπάζ ὅμως, ὅταν ἄκουσε τὸ νέο αὐτὸ σχέδιο, ἔκανε πῶς δὲν τὸν ἔνοιασε κι' ἔτσι τὸ παιδί πῆγε μὲ τὸν πατέρα του στήν πῶλιν...

Ἰστερα ἀπὸ πέντε χρόνια, τὸ παιδί γύρισε σὸ χωριό του νὰ ἰδῇ τοὺς γονεῖς του και τ' ἄλλα του τ' ἀδελφάκια, γιά λίγες μέρες. Ἦταν πολλὸ εὐχαριστημένο και ἠργόταν ἔνα σπορό πράγματα και θαύματα πού εἶχε μάθει σὸ σχολεῖό του στήν πῶλιν.

Ὁ πατέρας του τότε σκέφτηκε νὰ τὸ πᾶσιν στὸν κοιμητάρο του τόν παπά, νὰ τὸ ἰδῇ κι' ἐκεῖνος και νὰ τὸ ἐξετάσῃ ἂν ἔμαθε πολλὰ γραμμάτια.

Ὁ παπάζ τοὺς καλοδέχτηκε και σάν ἄκουσε τὴν ἐπιθυμία τοῦ κοιμητάρου του, ἄρχισε νὰ ἐξετάζῃ και νὰ ρωτᾶ τὸ παιδί:

— Ἐμάθες λοιπὸν πολλὰ γραμμάτια στήν πῶλιν, ἔ;...

— Ἐμάθα κάμποσα, δέσποτά μου.

— Γιά πές μας, ἀλήθεια, τὴ γάτα πῶς τὴ λένε;

— Γαλιῆ, ἀπάντησε τὸ παιδί.

— Πρόσεχε!... Γαλιῆ λένε τὸν μικρὸ γάτο. Ἐγὼ δὲν οἶσθησιν πῶς λένε τὴ γάτα βαθεῖα ἑλληνικά.

— Μὰ, γαλιῆ τὴ λέγαν αἱ ἀρχαῖοι Ἑλληνες, δέσποτα, διαμαρτυρήθηκε τὸ παιδί.

— Κι' ὅμως ἡ γάτα λέγεται ἑλληνικά γ ρ α τ σ ο υ ν ἰ σ τ ρ α, παιδί μου, ἐπειθὶ γρασσοναίει... Κατάλαβες;... Ἀλλὰ δὲν πειράζει... Μπορεῖ νὰ μὴ θυμώσουν. Ξέρεις, τοῖλάχιστον, νὰ μᾶς πῆς τὴ φωτιά πῶς τὴ λένε;

— Ἡ φωτιά λέγεται... πῦρ, δέσποτα.

— Πᾶλι ἀνοησίες μᾶς λές!... Σερνάς στὴ ἡ φωτιά λέγεται χ α ρ ᾶ; Δὲν εἶδες, ὅταν εἶσαι κρυμμένος και ἔστραίνεσαι στὴ φωτιά, τί χαρά πού νοιώθεις;... Ἄν' τὸ σπῆτι πῶς τὸ λένε;

— Τὸ σπῆτι; Οὐκίαν!

Ὁ παπάζ ἔμπηξε τὰ γέλια:

— Οὐκίαν; Τί θὰ πῆ οὐκίαν, παιδί μου;... Τὸ σπῆτι λοιπὸν, γιά νὰ σὲ μάθω ἐγὼ, λέγεται ἄ ν ᾶ π α ψ ι, ἐπειθὶ σ' αὐτὸ ὁ ἄνθρωπος ἀ-

προσαπθόσθη τότῃ νὰ κρύβῃ τὸ σῶματός της τις γυμναστές, μὲ κάποια περσική, πού τὴν ἔκανε πὸ ἐπιθυμητὴ και πὸ λαχταριστὴ ἀκόμα...

— Ντροπὴ σου, κῆν' ἐπιλοχίας ἄνθρωπος, ἐσύ!...

Τί νὰ πῆ;

Ἡ καυτοδύναμος ἀσφάλεια ἦταν ὁ λάκκος, τὸν ὅποιον γιά τὸν ἄλλον ἔσκαβε κι' ἔπασεν ὁ ἴδιος!...

Ἦταν ὁ Θωμάς, πού θέλησε νὰ θέσῃ τὸν δάκτυλό του στὸν αὐτὸ τὸν ἦλων...

Καὶ τότῃ, πούδ' ἀπὸ καὶ μέσα θὰ τὸν ἔσωζε;

Ὁχι βέβαια ὁ Σπυρίγιαννος, ὁ ὅποιος πηδούσε κάθε βράδου τὸν μαντρότοχο γιά τὴ Μαροῦλα, ἀλλὰ και γιά τις τετράπατες τοῦ πατέρα της τις κόττες.

Κι' ἔχασε ὁ Τηγανήτας, ἐν μᾶ νυκτὶ και μόνη, και τὸ ἰνδαμιά του και τὴν κατακαμένη του τὴν ὑπόληψιν...

ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ναπαύεται ἀπὸ τοὺς κόπους τῆς ἡμέρας... Τὰ σκαμιά, τοὺς πάγκους και τὰ ρέστα, αὐτὰ πῶς τὰ λένε;

— Κορδέλες, καθίσματα, τραπέζια, ἀπάντησε τὸ παιδί.

— Ὁχι, παιδί μου, ὄχι... Αὐτὰ τὰ λένε ἄ π ο ρ ο ὑ μ π ι α, ἐπειθὶ σ' αὐτὰ ἀκοιμάται τὸ κορμί του ὁ κορασιμένος... Ξέρεις, τοῖλάχιστον νὰ μᾶς πῆς τὸ νερό πῶς τὸ λένε;

— Ὑδωρ, ἀπάντησε τὸ παιδί.

Ὁ παπάζ κώνησε ἀπελασμένους τὸ κεφάλι του.

— Ἄλλομονο! εἶπε. Δὲν ξέρεις πῶς τὸ νερό, παιδί μου, τὸ λένε φ τ ῆ ν ε ι α;... Φτήνεια τὸ λένε, ἐπειθὶ εἶνε τὸ πὸ φτηνὸ πράγμα τοῦ κόσμου, γιὰτι ὁ καλὸς Θεὸς μᾶς τὸῖωσε ἄφθονο! Κατάλαβες;

Ἰστερα, γυρίζοντας στὸν πατέρα τοῦ παιδιοῦ, ὁ παπάζ ἐπρόσθεσε:

— Κοίμα σὸ φρονιά πού ξεδούτρησε γιά δαῖτο τὸ... ζωντανό, πέντε χρόνια! Τὸ παιδί σου δὲν ἔμαθε τίποτε, κοιμητάρε μου... Ἀλλὰ, καλὰ νὰ πᾶθης, γιὰτι ἤθελες μεγαλῆα και πολιτείες. Ἄν μού τὸ ἄφῃς ἐμένα, θὰ εἶχε μάθει τότῃ δια τὰ γραμμάτια του και βῆ τὴν τῆξ τῆς ἐκκλησίας. Ἐτσι κι' ἐσύ θὰ τὸ εἶχες κοντὰ σου, κι' ἐμένα θὰ βοηθούσε, κι' αὐτὸς ὁ ἴδιος μιά μέρα θὰ γινόταν παπάζ. Ἀλλὰ και τότῃ, ἂν θέλεις, εἶνε ἀκόμα καμῶς. Ἀφῆσέ μου τὸ παιδί σου κοντὰ μου, κι' ἐγὼ θὰ τὸ μάθω ἀπ' ἐμένα.

Ὁ κακομοῖρης ὁ χωρικός, ἀργάμαστος καθὼς ἦταν, πίστεψε τὸν παπά και δέχτηκε ὅσα τοῦ εἶπε. Εὐχαριστοῦσε μάλιστα τὸν Θεὸ πού τὸν ἔδωκε φρονιά νὰ πᾶ τὸ παιδί του νὰ τὸ ἐξετάσῃ ὁ δέσποτας, κι' ἔτσι νὰ φανῇ τὸ σωστό.

Τὸ παιδί στήν ἀρχὴ δὲν ἤθελε μὲ κανέναν τρόπο νὰ μείνῃ σποῖ τὸ σπῆτι. Μὰ μὴ ἀποφροντᾶς νὰ κἀνῃ κι' ἄλλοιως, ἀποφάσισε νὰ καθῆσθαι, ὅσπου νὰ βῆ εὐχαρία νὰ φύγῃ πᾶλι γιά τὴν πῶλιν.

Ὁ παπάζ ἔτρεβε τὰ γέλια του ἀπὸ εὐχαριστήσιν πού τὰ εἶχε καταφέρει νὰ βάλῃ τὸ παιδί στὶς δουλειές του και νὰ τὸ ἔχῃ σάν σκλάβο του. Ὅσο γιά γραμμάτια, ὅταν ἔβλεπε στὰ γέλια του κανένα βιβλίο, τοῦ τῶπαινε και τοῦ ἔλεγε:

— Ἐσύ δὲν ξέρεις ἀκόμα τὴν ἄφρα και θέλεις νὰ διαβάσῃς ἀπ' αὐτὰ τὰ βιβλία πού δὲν τὰ καταλαβαῖνο οὐτ' ἐγὼ! Θὰ μάθης πρώτα τὰ γραμμάτια πού θὰ σοῦ δεῖξω ἐγὼ κι' ἔχου με καρὸ γιά νὰ μάθῃς νὰ διαβάσῃς και στὰ βιβλία.

Τοῦ παιδιοῦ ἡ στενωχώρα μεγάληνε, γιὰτι δὲν μπορούσε νὰ πῆ τὸν πόνου οὔτε σ' αὐτοὺς τοὺς γονεῖς του, οἱ ὅποιοι πίστευαν τυφλά στήν πανσοφία τοῦ παπά.

Ἀποφάσισε λοιπὸν νὰ φύγῃ μόνος του γιά τὴν πῶλιν, ἀλλὰ νὰ ἐκδικηθῇ πρώτα και τόν παπά.

Μιά Κυριακὴ, ἡ παταδιά πῆγε ἀπὸ νωρίς στήν ἐκκλησία, ἀφίνοντας μόνου του τὸ παιδί νὰ συγυρῇ τὸ σπῆτι, γιὰτι ἀπολειτούργα θὰ δεχόντοσαν μωσαφιρέους.

Τὸ παιδί, ὅταν ἔμεινε μόνου του, σκέφτηκε κι' ἔβαλε σ' ἐνέργεια ἕνα σχέδιο: Ἐπᾶσε τὴ γάτα τοῦ σπαιτοῦ κι' ἀφοῦ τῆξ ἔδεσε στήν οὐρά ἕνα ἀναμμένο δαυλί, τὴν ἔβλεψε μέσα στήν ἀποθήκη τοῦ σπαιτοῦ.

Σὲ λίγο ἄρχισε νὰ φωνάζῃ ὁ κωνός κι' ἡ φωτιά σὸ σπῆτι τοῦ παπά. Τὸ παιδί τότε ἔτρεξε στήν ἐκκλησία.

Τὴν ὥρα ἐκεῖνη ὁ παπάζ μοιραῖε τὸ ἀντίδοτο στοὺς πιστοὺς.

— Παπά!... Παπά!... τὸ φώναζε. Ἡ γ ρ α τ σ ο υ ν ἰ σ τ ρ α ἔβαλε χ α ρ ᾶ στήν ἄ ν ᾶ π α ψ ι σου, κι' ἂν δὲν προφτάσει ἡ φ τ ῆ ν ε ι α, ἄλλομονο σὸ ἔχει σου και σ' ὄλα σου τ' ἄ π ο ρ ο ὑ μ π ι α!...

— Τί μοῦ τοσαμπονάς, βρε εὐλογημένο μου; ρώτησε ὁ παπάζ.

Τὸ παιδί ἐπανέλαβε τὰ ἴδια λόγια.

Μὰ ὁ παπάζ οὔτε και τότε κατάλαβε, γιὰτι εἶχε ξεχάσει τις σοφίες του αὐτές, πού τις εἶχε φροντίσει γιά βαθεῖες ἑλληνικοῦρες. Σταυροκατήθηκε μόνου και γυρνώντας στοὺς ἄλλους, εἶπε:

— Θὰ τρελλάθηκε τὸ δυστυχισμένο!...

Ὅταν ὅμως γύρισε σὸ σπῆτι του και τὸ εἶδε νὰ καίγεται, πῆγε νὰ τρελλάθῃ ἀπ' τὸ κακό του. Ἀρχισε λοιπὸν νὰ τραβάη τὰ γένεια του και νὰ λῆ:

— Τρομάρα μου και λαχτάρα μου!... Τί ἤθελα ἐγὼ νὰ κάνω τὸν σφοῖ;... Φωτιά στὰ μπατζάκια σου, δέσποτα!...

Ὁ παπάζ ἔτρεβε τὰ γέλια του ἀπὸ τὴν ἀποφύσιν τοῦ παιδιοῦ.

— Ἄλλομονο! εἶπε. Δὲν ξέρεις πῶς τὸ νερό, παιδί μου, τὸ λένε φ τ ῆ ν ε ι α;... Φτήνεια τὸ λένε, ἐπειθὶ εἶνε τὸ πὸ φτηνὸ πράγμα τοῦ κόσμου, γιὰτι ὁ καλὸς Θεὸς μᾶς τὸῖωσε ἄφθονο! Κατάλαβες;

Ἰστερα, γυρίζοντας στὸν πατέρα τοῦ παιδιοῦ, ὁ παπάζ ἐπρόσθεσε:

— Κοίμα σὸ φρονιά πού ξεδούτρησε γιά δαῖτο τὸ... ζωντανό, πέντε χρόνια! Τὸ παιδί σου δὲν ἔμαθε τίποτε, κοιμητάρε μου... Ἀλλὰ, καλὰ νὰ πᾶθης, γιὰτι ἤθελες μεγαλῆα και πολιτείες. Ἄν μού τὸ ἄφῃς ἐμένα, θὰ εἶχε μάθει τότῃ δια τὰ γραμμάτια του και βῆ τὴν τῆξ τῆς ἐκκλησίας. Ἐτσι κι' ἐσύ θὰ τὸ εἶχες κοντὰ σου, κι' ἐμένα θὰ βοηθούσε, κι' αὐτὸς ὁ ἴδιος μιά μέρα θὰ γινόταν παπάζ. Ἀλλὰ και τότῃ, ἂν θέλεις, εἶνε ἀκόμα καμῶς. Ἀφῆσέ μου τὸ παιδί σου κοντὰ μου, κι' ἐγὼ θὰ τὸ μάθω ἀπ' ἐμένα.

Ὁ κακομοῖρης ὁ χωρικός, ἀργάμαστος καθὼς ἦταν, πίστεψε τὸν παπά και δέχτηκε ὅσα τοῦ εἶπε. Εὐχαριστοῦσε μάλιστα τὸν Θεὸ πού τὸν ἔδωκε φρονιά νὰ πᾶ τὸ παιδί του νὰ τὸ ἐξετάσῃ ὁ δέσποτας, κι' ἔτσι νὰ φανῇ τὸ σωστό.

Τὸ παιδί στήν ἀρχὴ δὲν ἤθελε μὲ κανέναν τρόπο νὰ μείνῃ σποῖ τὸ σπῆτι. Μὰ μὴ ἀποφροντᾶς νὰ κἀνῃ κι' ἄλλοιως, ἀποφάσισε νὰ καθῆσθαι, ὅσπου νὰ βῆ εὐχαρία νὰ φύγῃ πᾶλι γιά τὴν πῶλιν.

Ὁ παπάζ ἔτρεβε τὰ γέλια του ἀπὸ εὐχαριστήσιν πού τὰ εἶχε καταφέρει νὰ βάλῃ τὸ παιδί στὶς δουλειές του και νὰ τὸ ἔχῃ σάν σκλάβο του. Ὅσο γιά γραμμάτια, ὅταν ἔβλεπε στὰ γέλια του κανένα βιβλίο, τοῦ τῶπαινε και τοῦ ἔλεγε:

— Ἐσύ δὲν ξέρεις ἀκόμα τὴν ἄφρα και θέλεις νὰ διαβάσῃς ἀπ' αὐτὰ τὰ βιβλία πού δὲν τὰ καταλαβαῖνο οὐτ' ἐγὼ! Θὰ μάθης πρώτα τὰ γραμμάτια πού θὰ σοῦ δεῖξω ἐγὼ κι' ἔχου με καρὸ γιά νὰ μάθῃς νὰ διαβάσῃς και στὰ βιβλία.

Τοῦ παιδιοῦ ἡ στενωχώρα μεγάληνε, γιὰτι δὲν μπορούσε νὰ πῆ τὸν πόνου οὔτε σ' αὐτοὺς τοὺς γονεῖς του, οἱ ὅποιοι πίστευαν τυφλά στήν πανσοφία τοῦ παπά.

Ἀποφάσισε λοιπὸν νὰ φύγῃ μόνος του γιά τὴν πῶλιν, ἀλλὰ νὰ ἐκδικηθῇ πρώτα και τόν παπά.

Μιά Κυριακὴ, ἡ παταδιά πῆγε ἀπὸ νωρίς στήν ἐκκλησία, ἀφίνοντας μόνου του τὸ παιδί νὰ συγυρῇ τὸ σπῆτι, γιὰτι ἀπολειτούργα θὰ δεχόντοσαν μωσαφιρέους.

Τὸ παιδί, ὅταν ἔμεινε μόνου του, σκέφτηκε κι' ἔβαλε σ' ἐνέργεια ἕνα σχέδιο: Ἐπᾶσε τὴ γάτα τοῦ σπαιτοῦ κι' ἀφοῦ τῆξ ἔδεσε στήν οὐρά ἕνα ἀναμμένο δαυλί, τὴν ἔβλεψε μέσα στήν ἀποθήκη τοῦ σπαιτοῦ.

Σὲ λίγο ἄρχισε νὰ φωνάζῃ ὁ κωνός κι' ἡ φωτιά σὸ σπῆτι τοῦ παπά. Τὸ παιδί τότε ἔτρεξε στήν ἐκκλησία.

Τὴν ὥρα ἐκεῖνη ὁ παπάζ μοιραῖε τὸ ἀντίδοτο στοὺς πιστοὺς.

— Παπά!... Παπά!... τὸ φώναζε. Ἡ γ ρ α τ σ ο υ ν ἰ σ τ ρ α ἔβαλε χ α ρ ᾶ στήν ἄ ν ᾶ π α ψ ι σου, κι' ἂν δὲν προφτάσει ἡ φ τ ῆ ν ε ι α, ἄλλομονο σὸ ἔχει σου και σ' ὄλα σου τ' ἄ π ο ρ ο ὑ μ π ι α!...

— Τί μοῦ τοσαμπονάς, βρε εὐλογημένο μου; ρώτησε ὁ παπάζ.

Τὸ παιδί ἐπανέλαβε τὰ ἴδια λόγια.

Μὰ ὁ παπάζ οὔτε και τότε κατάλαβε, γιὰτι εἶχε ξεχάσει τις σοφίες του αὐτές, πού τις εἶχε φροντίσει γιά βαθεῖες ἑλληνικοῦρες. Σταυροκατήθηκε μόνου και γυρνώντας στοὺς ἄλλους, εἶπε:

— Θὰ τρελλάθηκε τὸ δυστυχισμένο!...

Ὅταν ὅμως γύρισε σὸ σπῆτι του και τὸ εἶδε νὰ καίγεται, πῆγε νὰ τρελλάθῃ ἀπ' τὸ κακό του. Ἀρχισε λοιπὸν νὰ τραβάη τὰ γένεια του και νὰ λῆ:

— Τρομάρα μου και λαχτάρα μου!... Τί ἤθελα ἐγὼ νὰ κάνω τὸν σφοῖ;... Φωτιά στὰ μπατζάκια σου, δέσποτα!...

ΣΟΦΑ ΛΟΓΙΑ

Τὰ πλούτη εἶνε πράγματα φευγαλέα και ἀσταθῆ, ἐνὼ ὁ χαρακτήρ εἶνε κἀτι διαρκές.

Ἡ κακία πίνει αὐτὴ ἡ ἴδια τὸ περισσότερο μέρος ἀπὸ τὸ δηλητηριώδες της.

Ὁλα περνοῦν, ἀφίνοντας πίσω τους τὴν ἀηδία, τὴν ἀνησυχία και τὴν πλῆξι ἐκεῖνη, πού ἀποτελεῖ τὸ βάθος τῆς ἀνθρώπινης ζωῆς.

Μ π ο α λ ὼ.